

תקנון יושרה אקדמית: שימוש במקורות בהגשת מטלות

תשפ"ה

צוותי ההוראה והמחקר בפקולטה לחינוך למדע וטכנולוגיה מברכים אתכם עם תחילת שנת הלימודים החדשה. אנו מתחייבים לעשות כל שביכולתנו כדי ליצור אוירה לימודית תומכת, מאתגרת ומעניינת, להיות קשובים לצרכיכם, להעריך את הישגכם באופן הוגן וללא משוא פנים, ולתמוך בתהליך צמיחתכם כסטודנטים, מורים וחוקרים.

סטודנטים להוראת הטכנולוגיה והמדעים הם אנשי חינוך ומודל לחיקוי. סטודנטים אלו מצופים לשמור על נורמות גבוהות של אתיקה בעת לימודיהם, ובכלל זה לשמור על טוהר הבחינות ולהכין מטלות ברצינות ובאופן עצמאי ("מטלות" כוללות מצגות, עבודות, דיונים, ודרישות אקדמיות נוספות).

היות ורוב הקורסים בפקולטה לחינוך למדע וטכנולוגיה מסתמכים על הגשת מטלות לצורכי הערכה, מצאנו לנכון לחדד ולהדגים את כללי האתיקה האקדמית לגבי הגשתן, ובפרט, בנוגע לשימוש בכלי בינה מלאכותית.

מטלות נועדו לסייע לסטודנטים לפתח את ידיעותיהם ואת ניסיונם בהוראה. סטודנטים אשר מגישים עבודות מועתקות, במלואן או בחלקן, פוגעים בהכנתם לתפקידים העתידי ובזהותם המקצועית.

במדע, כמו גם במחקר החינוכי, אנו מסתמכים על מקורות רבים ועל תובנות ורעיונות של חוקרים שונים. גניבה ספרותית, או פלגיאט, היא הצגת רעיונות או מילים של אדם אחר מבלי לציין את מקורם. ניתן להימנע מגניבה ספרותית על ידי ציון גרשיים (") ורפרנס מדויק למקור במקרה של ציטוט, וכן על ידי ציון המקור במקרה של תכנים ורעיונות שנוסחו מחדש. אין להעתיק או לתרגם באופן מילולי פסקאות שלמות גם אם הן רלוונטיות ומנוסחות לעילא. התנהגות זו, מעבר להיותה אסורה על פי חוק זכויות יוצרים, פוגמת בלמידה עצמה.

מקרים של העתקה כוללים גם:

(1) הגשת מטלה זהה לקורסים שונים, או עבודה המתארת פרויקט יחיד ללא הסכמה של המרצים בקורסים השונים.

(2) הגשת מטלה מועתקת בחלקה. מקרה כזה כולל למשל הגשת עבודה שחלקיה התיאורטיים הועתקו ממקורות שונים, כאוסף של "העתק והדבק" או הגשת עבודה ובה יש חלקים מעשיים שהועתקו ממקור אחר.

(3) הגשת מטלה שנכתבה בחלקה על ידי כלי בינה מלאכותית או שנעשה בה שימוש בכלי בינה מלאכותית בניגוד להנחיות או ללא הצהרה מפורשת על כך.

בשל השימוש הנרחב בכלי בינה מלאכותית בתחומים שונים, להלן נפרט את כללי האתיקה הייחודיים לשימוש בכלי בינה מלאכותית להכנת מטלות. עוד על בינה מלאכותית וכתובה אקדמית ניתן למצוא באתר ספריית הטכניון.

כללי האתיקה החלים על שימוש בבינה מלאכותית להגשת מטלות:

בקורסים הניתנים בפקולטה השימוש בכלים מבוססי בינה מלאכותית מותר בתנאים מסוימים. בכל קורס תקבלו פרטים באשר לאופן בו ניתן להשתמש בהם ותקבלו הנחיה לגבי ציון המקורות. כל שימוש שלא יעמוד בתנאים אלו מפר את מדיניות ההגיונות האקדמית של הטכניון.

ניתן לחלק את השימושים בכלי בינה מלאכותית לצרכים אקדמיים באופן הבא:

1. שיפור שפה וסגנון של תוכן אקדמי קיים: שימוש בבינה מלאכותית על תקן עורך לשוני, מתמלל, עורך גרפי, מתרגם, וכן לטובת עיצוב רשימות ביבליוגרפיות

2. שותף חשיבה : שימוש בבינה מלאכותית על תקן עוזר אישי, קולגה לסייעור מוחין לשם גיבוש רעיונות
3. יצירת תוכן אקדמי חדש : שימוש בבינה מלאכותית לשם פיתוח כלי מחקר, ניתוח תוכן, כתיבת טיוטה ראשונה, הרחבת טקסט קיים, איסוף וסיכום מאמרים, ייצור קוד תוכנה, הוכחת טענות מתמטיות
4. רמאות : שימוש בבינה מלאכותית לשם בדיית נתונים, מניפולציה, יצירת מצג שווא של התערבות או מחקר
- אצלנו בפקולטה שימושים המפורטים בסעיף "שיפור שפה וסגנון של תוכן אקדמי קיים" (סעיף 1) מותרים בתנאי שהם מוצהרים.

שימושים המפורטים בסעיף "רמאות" (סעיף 4) אסורים תמיד, בלי קשר לשימוש בכלי בינה מלאכותית.

שימושים המפורטים בסעיפים "שותף חשיבה" (סעיף 2) ו"יצירת תוכן אקדמי חדש" (סעיף 3) עשויים להיות מותרים על ידי מרצה הקורס, אם נכתב כך במפורש באתר הקורס במודל או במטלות עצמן. השימוש הינו ספציפי למטלות שונות, כלומר אישור למטלה א' לא מקנה אישור אוטומטי למטלה ב' באותו קורס. אם לא נכתב כך במפורש - השימוש הנ"ל אסור.

בין אם הותר ובין אם נאסר השימוש בכלי בינה מלאכותית, הסטודנט המגיש אחראי באופן מלא על ההגשה - תוכנה, צורתה ונכונותה. הסטודנט המגיש נושא באחריות על כל הנאמר במטלה, גם על שגיאות שמקורן בבינה המלאכותית.

שימוש בכלי בינה מלאכותית המהווה מעילה באמון המרצה ייענש בחומרה. בפרט :

- במידה וההגשה כוללת טקסטים או מקורות מומצאים, ציון העבודה כולה עלול להיות אפס.
- במידה וההגשה כוללת טקסטים המעידים על כך שבינה מלאכותית חיברה אותם ללא ביקורת של הסטודנט, ציון העבודה כולה עלול להיות אפס.

במקרה של העתקה יכול מרצה הקורס לנקוט באחת או יותר מן הפעולות הבאות :

1. מתן ציון אפס למטלה.
2. פניה לדין משמעתי. על פי סעיף 10.15 מתוך התקנון המשמעתי לסטודנטים : "נמצא סטודנט אשם במעשה שיש בו כדי לשפר ציון או להשיג יתרון אקדמי עבורו או עבור סטודנט אחר בדרך לא כשרה והמעשה יש בו כדי להשפיע על הציון של הבחינה או של בוחן או של עבודה סמסטריאלית, יהיה העונש המינימאלי על עברה כזו העונש הנקוב בסעיפים 10.3 [קביעת ציון "0" במקצוע] ו - 10.6 [הרחקת הסטודנט מלימודים בטכניון למספר קצוב של סמסטרים, אחד או יותר. בכלל זה, הרחקה מלימודים בסמסטר בו נגזר הדין], אלא אם כן קבע בית-הדין, מטעמים מיוחדים שירשמו, כי אין להטיל את עונש המינימום הנ"ל".

הענישה תלויה במכתב לתיקו האישי של הסטודנט, צעד שיפגע בסיכויים להמשיך ללימודים לתארים גבוהים וימנע זכייה בפרסי הצטיינות.

אנו קוראים לכם הסטודנטים לנצל את ההזדמנות לשפר את ידיעותיכם ואת כישורי ההוראה שלכם בקורסים השונים, באמצעות עבודה מתמשכת ומעמיקה. ערכי אחריות ואמינות, יושרה וכבוד הדדי הם אבני הבניין של זהותכם כסטודנטים בטכניון, כמחנכים וכאזרחים.

מסמך זה בא להוסיף על תקנון הטכניון ולא להחליף אותו.

שנת לימודים פורייה ומוצלחת,

צוות ההוראה של הפקולטה לחינוך למדע וטכנולוגיה